

Núm.

442

Cooperació catalana

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Maig 2020

Any 40è

PVP 3,00 €

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

La Talaia cooperativa: comunicar i comunicar bé

Pàg. 10

Sostenibilitat,
Una economia solidària
per sortir de la crisi

Pàg. 17

Premis Economia social,
Dones sense llar, dones
doblement excloses

Pàg. 21

Ressenya,
Hipercapitalisme
digital

Pàg. 24

Prevenió de Riscos Laborals

Única cooperativa catalana acreditada
com a Servei de Prevenió Aliè

99%

de renovacions
anuals

9,1

valoració dels
nostres clients

15

anys fent
prevenió

- Salut i benestar des de la integració de la prevenió a la producció
- Eficàcia, adaptabilitat i implicació al servei del desenvolupament de les empreses
- Un model de treball flexible en base a normes internacionals de qualitat

www.sepra.cat

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmics, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS

AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1ª 1ª · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditors.com

FEM ECONOMIA SOCIAL

Serveis per a entitats i col·lectius d'economia social i autònoms

Ajudem en el dia a dia: gestió
Aportem totes les eines: formacions
Impulsem idees: assessorament
Fem créixer projectes: acompanyem

També intervenim en processos de
remunicipalització i relleu empresarial

 Col·lectiu Ronda
Gestió · Assessorament · Formació

Trafalgar, 50-52 baixos, Barcelona | 93 268 21 99 | cronda.coop | info@cronda.coop

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna,
Enric Dalmau, Josep Edo, Agnès
Giner, Joana Gomis, Carla Liébana,
Xavi Palos, Montse Pallarés, Armand
Vilaplana, Joseba Polanco, Ricard
Pedreira, Esteve Puigferrat, Quim
Sicília i Olga Ruiz.

*Els autors són responsables dels
articles signats. Ni la direcció de la
revista ni els editors comparteixen per
força les opinions que puguin reflectir
els textos aquí inscrits*

Foto portada: Documental 18+1.
Martí Albesa, Agència Talaia

Disseny, maquetació i impressió:
L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL

Dipòsit legal B-22.823/80
ISSN 1133-8415.

**Aquesta revista ha estat impresa
en paper ecològic.**

 **Generalitat
de Catalunya**

Sumari

04

TORNAVEU

Gemma Guinot.

05

EDITORIAL

Pacte català per una Economia
per la Vida.

06

NOTICIARI

Agnès Giner.

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Reflexions cooperatives sobre les
conseqüències de l'estat d'alarma.
*Confederació de Cooperatives de
Catalunya.*

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

La Talaia cooperativa: comunicar
i comunicar bé, cada vegada
més i amb més força.
Pep Valenzuela.

13

L'ENTREVISTA

Itziar González.
Josep Comajoan.

17

SOSTENIBILITAT

Una economia solidària per sortir
de la crisi.
Jordi Garcia.

21

PREMIS ECONOMIA SOCIAL 2019

Les dones sense llar, un exemple més
de l'exclusió del sexe femení
a la societat actual.
Pere Santamaria.

24

RESSENYA

Hipercapitalisme digital.
Josep Busquets.

27

RETALLS

La cultura cooperativa és més
que un element vertebrador.
Mar Masip.

Un parell de preguntes (que són tres) a:

Gemma Guinot Viciano

(Castelló, 1966), sòcia treballadora de la cooperativa AlterNativa3

M'atrau del cooperativisme treballar en equip compartint reptes i il·lusions. Aprendre a acceptar les decisions del grup, fins i tot quan d'entrada no eren les teves. Sumar entre totes per assolir els objectius de la cooperativa.

Del cooperativisme no em convenç el fet que, malgrat que em sembla un bon sistema organitzatiu, és molt important tenir un esperit molt democràtic per tal de cedir a favor de les decisions majoritàries i així poder tirar endavant el projecte comú.

Una altra economia sí que és possible i, sobretot, necessària per crear una societat més amable, en la qual les protagonistes siguem les persones i no el benefici econòmic d'uns quants. No té sentit formar part d'un sistema econòmic que exclou cada vegada més persones, i que genera pobresa i desigualtat de forma exponencial.

Pacte català per una Economia per la Vida

Les conseqüències socioeconòmiques i sobre la salut humana de la covid-19 mostren la fragilitat d'un model global que prioritza l'acumulació privada de riquesa per sobre de la vida humana i del planeta. A Catalunya, aquest model ha tingut com a conseqüència, entre d'altres, l'afebliment de la protecció social, la deslocalització del teixit productiu, la reducció de la despesa sanitària, la precarització de les relacions laborals, la crisi residencial, els recursos insuficients per a la recerca, el menysteniment del sector primari i una nul·la capacitat d'articular les cadenes productives locals, en favor de la penetració d'empreses multinacionals.

Davant l'actual emergència sanitària, social i econòmica, Catalunya es troba amb un fràgil teixit socioeconòmic i amb dificultats per sostenir una política econòmica orientada a l'interès general. Cal modificar les polítiques econòmiques recents i desplaçar la tasca reguladora de l'economia cap a institucions socials amb més capacitat de servir el bé comú, com són el sector públic, l'economia social i solidària (ESS), el sindicalisme, el treball reproductiu i de cures, així com un sector privat amb lucre limitat o que durant la crisi de la covid-19 hagi actuat amb responsabilitat social.

Cal erigir un nou model econòmic basat en una economia plural transformadora, dirigit a satisfer equitativament les necessitats econòmiques, socials i culturals del conjunt de la societat; a proporcionar salut, renda, cures, habitatge, alimentació, proveïments energètics i protecció social de forma universal; a garantir el conjunt de béns i serveis necessaris per a la reproducció social i la dignitat de la vida. Cal reorientar el sistema econòmic cap a una Economia per la Vida.

Un nou model productiu basat en la democratització, relocalització, mutualització, redistribució de la riquesa i transició ecosocial de les activitats econòmiques. Un nou model reproductiu que garanteixi universalment i democratitzi les tasques de cura. Un nou model ecològic i resiliència que fomenti la transició agroecològica i energètica, els circuits curts de proximitat, la sobirania alimentària o la mobilitat sostenible.

Fem una crida al conjunt de l'ESS, al sindicalisme, al municipalisme, als moviments socials, a les organitzacions de petits i mitjans empresaris, a les forces polítiques i al Parlament de Catalunya per impulsar una eina a l'altura del moment. Cal un Pacte Català per la Salut Col·lectiva, la Democràcia Econòmica i la Justícia Socioambiental, entre agents socioeconòmics plurals, que implementi polítiques transformadores i ens encaminin cap a una Economia per la Vida.

Foto: Central Parc del Baix Llobregat, SCCL.

IMPULSEM EL FONS COOPERATIU PER L'EMERGÈNCIA SOCIAL I SANITÀRIA

Davant de la crisi produïda arran de la pandèmia de la covid-19, la Fundació Roca Galès, juntament amb diverses organitzacions de l'economia social i solidària catalana, ens hem organitzat per impulsar un fons cooperatiu per a l'emergència social i sanitària.

Durant l'estat d'alarma i el confinament, han sorgit iniciatives cooperatives, associatives i comunitàries que, practicant l'ajuda mútua i la solidaritat, han aportat solucions directes a les necessitats més urgents de la ciutadania. Per tal de contribuir a la sostenibilitat de tots aquests esforços col·lectius, vam crear el Fons Cooperatiu de l'ESS per donar suport econòmic a 26 iniciatives que han estat cosint mascarates i bates, fabricant viseres 3D, produint i distribuint productes agroecològics, tenint cura de les persones o desenvolupant tecnologies lliures per facilitar el teletreball, entre d'altres. Els 26 projectes foren seleccionats mitjançant criteris com ara la incidència en sectors clau (habitatge, tèxtil, alimentació, tecnologia i cures), el seu impacte social i ambiental, la implicació comunitària i el treball en xarxa o la seva presència a diferents punts del territori.

El Fons Cooperatiu per a l'Emergència Social i Sanitària va obrir una campanya a Goteo per animar a la col·laboració de noves entitats, així com a fer aportacions individuals de persones compromeses amb un canvi de model econòmic que posi la vida per davant del capital, i va recollir 76.240 euros en la primera fase. Actualment està en marxa la segona fase, en la qual s'intenta captar més recursos i destinar-los a altres iniciatives de l'ESS que ho requereixin.

Pots fer la teva aportació al fons web de Goteo i promoure la campanya amb l'etiqueta #FonsCooperatiuESS.

+ info: <https://ca.goteo.org/>

www.economiaperlavida.cat

TEMA DE LA DIADA INTERNACIONAL DE LES COOPERATIVES DE 2020: LES COOPERATIVES I L'ACCIÓ PEL CLIMA

L'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) ha anunciat que el tema de la Diada Internacional de les Cooperatives de 2020 és **Les cooperatives i l'acció pel clima**, i conviden la comunitat cooperativa de tot el món a continuar impulsant accions per la lluita contra el canvi climàtic.

L'ACI insta a celebrar conjuntament aquesta Diada el proper 4 de juliol de 2020 per ajudar a crear consciència sobre la necessitat de lluitar contra el canvi climàtic, i anima les cooperatives de tot el món a mostrar el seu lideratge en aquest àmbit, a compartir els valors cooperatius que empren per fer front a aquest problema internacional i a promocionar les etiquetes #CoopsDay i #Coops4ClimateAction en les xarxes socials.

El tema de la Diada Internacional de les Cooperatives d'enguany coincideix amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible número 13: «Acció pel clima». En aquest esdeveniment es vol destacar la contribució de les cooperatives en la lluita contra el canvi climàtic, un dels reptes més importants als quals s'enfronta el nostre planeta al llarg del segle XXI.

El canvi climàtic afecta greument la vida de les persones a tot el món, especialment els grups més desfavorits, com els petits agricultors, les dones, els joves, els pobles indígenes o les minories ètniques, que han de fer front a les catàstrofes naturals extremes i a la degradació dels recursos naturals.

L'ACI anima el moviment cooperatiu mundial a utilitzar aquesta oportunitat per alçar-se com a actor global del canvi i col·laborar amb els seus socis en la comunitat internacional. Aquest esforç col·lectiu pot tenir un impacte considerable en l'agenda sobre el clima i aconseguir una transició ecològica justa per a totes les comunitats, sense deixar ningú enrere.

La Diada Internacional de les Cooperatives se celebra cada any el primer dissabte de juliol i aquest 2020 recau en el 4 de juliol.

+ info: www.ica.coop

PLA D'ACCIÓ DE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA DAVANT LA CRISI

La Xarxa d'Economia Solidària està elaborant un Pla d'acció propi per al sector de l'economia social i solidària (ESS) arran de la crisi socioeconòmica causada per la covid-19.

Amb la voluntat de passar a l'ofensiva i situar-se com a peça clau per a la construcció d'un nou model econòmic que posi la vida al centre tenint en compte la perspectiva d'ESS i les pràctiques i valors que li són pròpies, defensant i reforçant aquestes iniciatives, el pla d'acció detalla les mesures que cal impulsar des de les administracions públiques així com les mesures a impulsar des del mateix moviment. El Pla d'acció de l'ESS davant la crisi detalla les mesures tant a curt termini, com a mitjà.

La introducció del *Pla d'acció de l'ESS davant la crisi* inclou una minuciosa anàlisi de la crisi sociosanitària arran de la covid-19 i de la incapacitat del sistema capitalista per sostenir les condicions de vida en moments d'emergència social. També emfasitza la importància de l'ESS en temps de crisi i sempre, i alerta de la capacitat que té el capital en moments de crisi i confusió, de generar nous espais d'acumulació per desposseir dels més vulnerables. Finalment, i abans d'exposar les mesures que cal impulsar, recopila i enumera les reaccions i ensenyances sorgides d'aquesta crisi fins ara, i posa en valor quatre d'elles: la defensa d'allò públic-comú, les cures com la base del sosteniment de la vida i de la societat, la solidaritat i el suport mutu, i la resiliència.

+ info: www.xes.cat

LA COOPERATIVA RESIDÈNCIA PI I SUNYER DE ROSES NO TÉ CAP CAS DE COVID-19

La direcció de la cooperativa de consum Residència Dr. Pi i Sunyer de Roses va fer públic el passat 30 d'abril que no tenen cap cas de covid-19 entre les persones residents ni treballadores.

Dies enrere s'havien fet els tests ràpids a totes les persones residents amb resultat negatiu en tots els casos. Posteriorment, i seguint els protocols establerts, gràcies a Open Arms i al CAP de Roses es van poder fer les proves PCR a totes les persones residents de la cooperativa, que van confirmar el resultat negatiu per a totes.

D'altra banda, i gràcies a la donació del pilot de motos Maverick Viñales, van poder comprar tests ràpids per fer-los a totes les persones treballadores, amb el resultat negatiu per a tots els casos.

La direcció de la cooperativa de consum Residència Pi i Sunyer de Roses també va fer públic el seu agraïment a totes les persones treballadores que, amb la seva implicació, professionalitat i consciència, han pogut assolir la fita de no comptar amb cap cas de covid-19, que en plena pandèmia s'ha acarnissat amb la gent gran i especialment amb la que viu en residències. També va agrair a la brigada municipal de Roses la desinfecció diària dels accessos.

La cooperativa Residència Pi i Sunyer de Roses va ser inaugurada el novembre de 1992, amb el nom de Nova Vida pel servei de llar residència. El 1997 passa a ser Residència Assistida i el 2012, Residència Pi i Sunyer.

+ info: <https://www.coop-pisunyer.com>

#RADICAL MAY PER TRANSFORMAR EL MÓN

Un grup d'editorials radicals de tot el món juntament amb *Literal*, la fira d'idees i llibres radicals, organitzen durant el mes de maig el RadicalMay, una fira en línia del llibre radical amb activitats a la majoria de franges horàries i en la majoria de llengües possibles per difondre les idees radicals que canviaran el món. Un món que s'ha vist sacsejat per una pandèmia que ha fet tremolar els fonaments de la societat capitalista.

Les organitzadores consideren que en aquests moments d'incertesa és més necessari que mai pensar i discutir sobre les idees que propiciaran la transformació profunda que necessiten les nostres societats. També manifesten que el món del llibre i en especial les editorials de pensament crític estan vivint un moment molt dur a tot el món a causa del tancament de les llibreries, i és per això que en els moments difícils cal unir-se.

Durant el mes de maig el #RadicalMay ofereix una programació variada en diferents idiomes de taules rodones, xerrades i debats al voltant de les idees que transformaran el món que ve.

+ info i programació: <https://radicalmay.literalbcn.cat/>

«PRODUCTECOOP: DIRECTE A CASA!»

La Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) va posar en marxa la campanya «ProducteCoop: directe a casa!» coincidint amb la Diada de Sant Jordi. Aquesta iniciativa, que sorgeix com a resposta a la situació de confinament actual, té l'objectiu de facilitar al consumidor informació agrupada sobre les cooperatives que fan venda a domicili.

La primera acció de la campanya «ProducteCoop: directe a casa!» fou habilitar un espai específic al web de la FCAC on es recullen, de manera agrupada, totes les cooperatives agràries que fan venda a domicili i que, durant aquest període de confinament, els consumidors poden contactar o bé mitjançant una pàgina web o bé per correu electrònic, telèfon o whatsapp.

Ara per ara, el web recull la informació de 50 cooperatives agràries distribuïdes arreu del territori: 29 de les comarques de Tarragona i Terres de l'Ebre, 10 de les terres de Ponent, 4 de l'àrea de Barcelona i 2 de Girona.

Es tracta d'un espai viu que detalla els productes que es poden comprar a cada cooperativa: des d'oli d'oliva i olives fins a vi, cava, vermouths, vinagre, fruita seca, arròs, embotits, verdura, fruita, al·mívares i suc de préssec, derivats làctics o, fins i tot, productes cosmètics elaborats a base d'oli d'oliva. Es tracta, en definitiva, dels productes de producció pròpia o artesans de la zona que habitualment es poden trobar a les gairebé 150 agrobotigues que les cooperatives tenen obertes al territori. En tots els casos, s'indica l'àmbit de distribució de cada cooperativa.

www.cooperativesagrariies.cat/ca/vendadomicili.html

SOM LA SORTIDA: ENSENYA EL COR

Comença la campanya de Balanç Social de la Xarxa d'Economia Solidària (XES) amb l'objectiu principal que enguany sigui una eina en favor d'una resposta de i per l'economia social i solidària (ESS) al context que estem vivint. Per això, a banda de les preguntes habituals sobre l'exercici anterior 2019, se'n faran d'altres per conèixer la situació de les organitzacions arran de la crisi desencadenada a partir de la covid-19.

Aquest nou episodi de crisi que ha desencadenat la covid-19 fa que aquest any sigui més important que mai que les entitats de l'ESS tornem a ensenyar el cor i que el Balanç Social esdevingui una eina en favor d'una resposta conjunta de l'ESS a mitjà i llarg termini.

Així mateix, en les últimes setmanes s'està posant en relleu que allò públic i allò comú, les cures, el suport mutu i la resiliència, sobretot ecològica, són puntals fonamentals per sortir d'aquesta crisi i la que ve. Es tracta de valors i pràctiques que defineixen l'ESS i que ara es volen destacar i visibilitzar més que mai.

L'estructura de la campanya del Balanç Social d'aquest any, per tant, és lleugerament diferent de l'habitual i constarà de dues fases:

Fase 1 (a partir del 27 d'abril):
preguntes referents a l'exercici 2019

Fase 2 (a partir de l'1 de juliol):
preguntes referents al context de crisi derivat de la covid-19

A més, s'ha establert un horari setmanal per resoldre dubtes via telemàtica a través de jitsi i s'ha creat, al web de mercat social de la XES, un apartat específic de la campanya d'aquest any que recull la informació necessària per participar-hi: informació de la fase 1 i fase 2, acompanyament a les entitats, preguntes freqüents i recull de documentació útil.

Com sempre, la plataforma per recollir les dades serà [ensenyaelcor.org](https://mercatsocial.xes.cat/ca/balanc-social-2020/).
+ info: <https://mercatsocial.xes.cat/ca/balanc-social-2020/>

REFLEXIONS COOPERATIVES SOBRE LES CONSEQÜÈNCIES DE L'ESTAT D'ALARMA

Confederació de Cooperatives de Catalunya
@CooperativesCAT

Un dia després de l'activació del Pla d'Actuació del Prohicat per part del Govern de la Generalitat, des de la Confederació de Cooperatives de Catalunya i les federacions de cooperatives vam posar en marxa diversos mecanismes per atendre les conseqüències més immediates de l'emergència sanitària: polítiques i adaptacions normatives per a les cooperatives, obertura d'un fons de contingència per atendre necessitats a curt termini, com ara assessorament jurídic i econòmic a les cooperatives i, entre altres més, l'enquesta per monitorar necessitats que vam fer circular entre tot el teixit cooperatiu.

A través de l'enquesta s'ha pogut detectar necessitats de caràcter més transversal a curt termini, com ara la reorganització de l'activitat, l'adaptació del teletreball, la necessitat de disposar de liquiditat, facilitats per prorrogar serveis públics i privats, diversificar l'activitat cooperativitzada, aplicar respostes col·lectives a necessitats concretes en benefici d'un bé comú... Tanmateix, s'han pogut detectar també les necessitats de reorganització interna que algunes empreses hauran d'orientar a mitjà termini.

Malgrat la crisi econòmica i social que ens aportarà aquesta greu emergència sanitària, serà important aprendre de la situació i aplicar inversions de millora (tecnològiques, humanes i econòmiques) a les empreses per fer front a la incertesa futura que se'ns presenta, poder revifar el teixit productiu i sortir enfortits empresarialment i socialment.

Les cooperatives haurem de reflexionar sobre els mecanismes a curt, mitjà i llarg termini que estem incorporant, tenint present no solament l'activitat cooperativitzada sinó, sense perdre perspectiva, el factor essencial de ser cooperatives: les persones.

Com repensarem els serveis que oferim, com repensarem la producció, com afrontem l'emergència climàtica, com ens reinventem... són aspectes que haurem de valorar perquè si alguna cosa hem d'aprendre, com a societat, és que hi haurà un abans i un després, arran de la covid-19, de com funcionem políticament, socialment i econòmicament. En això, les cooperatives, a través de les entitats representatives, tenim la corresponsabilitat social d'accelerar el canvi de model productiu, social i de consum. Per això, des de la Confederació de Cooperatives de Catalunya i les federacions de cooperatives estem pensant en els mecanismes per al pla de reactivació i les necessitats que haurem de posar a l'abast de les cooperatives, però també en la incidència global que haurem de tenir per millorar com a societat.

No podrem continuar fent el mateix que fèiem fins ara, ja que això només ens porta a una acumulació d'emergències globals (sanitària, climàtica, econòmica, social...). Adonar-se i acceptar que és la part més fosca del capitalisme desbordat el que ens posa en perill constantment com a societat és adonar-se i acceptar com d'important és pensar en les persones, que són les que fan que la roda giri i el cicle no s'aturi, encara que el món es pari.

La Talaia

cooperativa:

comunicar i comunicar bé, cada vegada més i amb més força

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Per poder observar tots els racons, per lluny que estiguin, com una torre de guaita, una agència de comunicació i continguts, La Talaia, ajunta experiències en gestió i estratègies de comunicació i periodisme, per descobrir, explicar i crear de l'única manera com es pot fer veritablement: amb una perspectiva crítica i transformadora.

La Talaia neix a Nea Redestos, un petit poble del nord de Grècia, a finals de 2016, durant les tasques de suport i la cobertura periodística del camp de refugiats de Vasilika. La Sara Montesinos, periodista i comunicadora, i en Martí Albesa, fotoperiodista, s'hi conegueren quan ella feia un any que hi vivia col·laborant amb les refugiades. Solidaritat, compromís i periodisme al 100 %, tot per començar a visualitzar amb claredat i il·lusió un projecte conjunt.

A finals de 2017 el projecte comença a caminar, tot fent rodatge i compartint experiències i entorns. Residir en ciutats diferents (la Sara a Premià de Mar i en Martí a Olot) no ha suposat cap problema. I fent les primeres feines, calaix econòmic i fonaments prou sòlids per al gran salt. «Quan La Talaia neix, nosaltres encara treballàvem per a altres», explica en Martí, «una situació que volíem superar, per poder fer les feines que ens agradaven i des de la nostra perspectiva».

Comunicació i periodisme

Això ara vol dir una oferta de dos tipus de serveis de comunicació, «que al principi semblava difícil de casar», diu la Sara, «però que alhora responien als nostres perfils i experiències»: primer, serveis de comunicació en general —formació, estratègia, xarxes socials, acompanyament a entitats, empreses, col·lectius, amb accent en vídeo i fotografia—, i segon, periodisme amb projectes propis principalment, però també per encàrrec.

D'altra banda, tots dos disposaven d'una xarxa de contactes amb els quals «políticament» se sentien còmodes, «i això és un punt a tenir en compte», subratlla l'olotí en citar el musical de llançament de Xavi Sarrià, un vídeo per a Roba Estesa i projectes d'àmbit local, com ara per a l'economat cooperatiu de la Garrotxa que es dirà L'artiga, o la llibreria Vapor Vell, de Premià de Mar.

KARIM SABNI

L'equip de l'Agència Talaia treballant a Oued Laou, Marroc.

«Són alguns dels encàrrecs que ens arriben; diria que hi ha atracció entre els projectes».

«El món del periodisme està bastant castigat», afirma la Sara, «però si es combina amb els serveis de comunicació el tàndem funciona prou bé». Recentment han estrenat un documental i un llibre, tots dos sobre l'experiència de joves migrants sols. Estaven en plena campanya del documental *18+1* quan l'estat d'alarma provocat per la covid-19 ho va aturar tot. El projecte guanyà el premi Carles Rahola a principis del 2019, i el documental es presentà el febrer d'enguany amb suport de la *Directa*. És una sèrie de 10 capítols, ja penjats a la xarxa. «Volem que sigui una eina que corri lliurement, perquè els joves que migren sols és un tema prou important que habitualment es tracta de forma criminalitzadora», expliquen.

El llibre que ha sortit d'impremta aquest març, *Tan sols viure*, amb 10 històries de joves que migren sols, havia de tenir un gran llançament per Sant Jordi, que de moment no pot ser. És literatura juvenil. «Creiem que podíem aportar una altra eina pedagògica», declara la Sara,

«en aquest cas per poder treballar a escoles i instituts el racisme i el que està passant amb les persones que venen».

Simultàniament, han col·laborat amb mitjans com *Directa*, *Jornada*, *El Salto* i *Argia*, entre d'altres, «en temes bastant focalitzats en migracions», afegeix la Sara. «Cada vegada que anem a la frontera sud, el Marroc, Melilla o Ceuta, intentem fer reportatges d'actualització i per a les col·laboracions», explica.

Sobre la formació abans esmentada cal dir que fan bastants tallers a escoles, centres educatius i entitats socials i culturals. El tema central són les migracions, la gestió de les fronteres a Europa, l'asil i l'Europa fortalesa. Però també tracten sobre comunicació, en aquest cas bàsicament per a cooperatives i entitats petites, projectes que comencen, perquè aprenguin a utilitzar les eines bàsiques, les xarxes i estratègies per a les seves campanyes.

Feina de formigueta

Sobre la viabilitat econòmica de la cooperativa, en Martí apunta que, primer de tot, «i potser som molt ro-

L'Agència Talaia ha centrat la seva feina en la zona de l'estret de Gibraltar.

màtics, però creiem que cal aquesta feina, com moltes altres, però la nostra també; és necessari comunicar i comunicar bé, cada vegada més i amb més força, així com fer-ho de forma personalitzada, amb cura, entenent el client i les necessitats. D'altra banda, més concretament, diu encara que «ser dos i ben avinguts ens permet fer feina de formigueta, al mateix temps que estalviar en reunions, tot i que parlem molt sovint».

La Sara, des d'una altra perspectiva, defensa també que el periodis-

“

Serveis de comunicació, formació, estratègia, xarxes socials, acompanyament a entitats; i periodisme, amb projectes propis.

me és militància: «hi has de creure, és molt vocacional. Que no vol dir que tothom ho faci així, però crec que és l'única manera honesta de fer-ho tal com està el món, amb col·lectius tan vulnerabilitzats i tantíssimes desigualtats». I conclou: «ens sentim responsables, què podem fer-hi?!».

Amb convicció i romanticisme, però trepitjant sobre terreny ferm, el primer any i mig van anar compatibilitzant la creació de la cooperativa amb algunes de les feines que ja feien, recorda en Martí. «Sabíem que el nostre inici seria difícil econòmicament parlant, i vam anar fent calaix i consolidant feina». Un dels secrets de l'èxit «és tenir les despeses mínimes, assumint el que això suposa, que és contenció al màxim, fer les despeses fonamentals, a poc a poc i bona lletra». El projecte creixerà, d'això n'estan segurs, «però ho farà quan pugui fer-ho de forma digna».

L'arbre d'amigues

En imaginar o veure el futur, declara en Martí, «fem un dibuix de l'arbre d'amigues de La Talaia. Estem envoltats de gent, d'altres cooperatives, som una xarxa, ens publicitem perquè som bona gent i ho fem bé, ens ajudem; són branques que ens tenim en compte, encara que no tothom és dintre l'estructura Talaia».

Tal com van començar, allò més a l'abast va ser acollir-se al règim d'autònoms. No van necessitar cap inversió econòmica inicial més enllà del que portaven posat. Actualment, estan en procés d'ingrés a la Federació de Cooperatives de Treball i a la XES. «Ens interessa moltíssim enxarxar-nos», emfasitza la Sara, «però fer-ho bé és dur, són hores i diners. L'organització no és fàcil, has de destinar part de la jornada a tot això, que també és molta feina».

Cita alguns compromisos amb els ateneus cooperatius del Maresme i de Garrotxa-Ripollès. «Tot això és necessari, però és molt difícil seguir els ritmes; només pagar les quotes ja és feina, es fa una muntanya, i som només dos», es plany la Sara, però sense perdre el somriure, «perquè creiem que, si no, no té sentit, si no vas més enllà de la forma jurídica... cal entendre bé l'entorn econòmic, hem de fer l'esforç per teixir aquestes xarxes». No ser de Barcelona, afegeix, de vegades pot dificultar la participació.

L'aturada per la covid-19, expliquen, els ha afectat bastant. Tenien dues feines grans de fotografia a festivals importants que, de moment, ja no es fan. Tampoc la gira de presentació del llibre abans esmentat, que els havia de donar molta feina les setmanes i els mesos vinents. Han

La Sara Montesinos, sòcia fundadora, és periodista i comunicadora.

El soci fundador Martí Albesa és fotògraf i videògraf.

anul·lat també tallers formatius. «Però seguim greixant el motor, fem coses per a quan això passi, estem a l'expectativa», assegura en Martí.

La Sara treballa principalment a Premià de Mar, en un espai compartit amb persones i entitats. En Martí, a casa seva, a Olot. Tots dos amb els ordinadors i el material bàsic respectius. Fer-ho a dues ciutats diferents, asseguruen, no els ha suposat problemes. D'altra banda, «som molt patriotes, cadascú de la seva comarca», bromeja la Sara; «jo crec que seguirem així». Les tecnologies quasi els permeten tenir contacte permanent, «xerrem cada dia, molt poques vegades ens ha suposat un problema», diu en Martí. A més, «també ens acabem trobant molts dies».

“

Un dels secrets de l'èxit és tenir les despeses mínimes, les fonamentals, anar a poc a poc i bona lletra.

Us tornem a oferir l'entrevista a Itziar González, amb la maquetació correcta i completa.

Itziar González

«El poder està sobrevalorat»

Un personatge històric que voldries conèixer: Albert Camus.

Una lectura imprescindible: *'L'homme révolté'*, d'Albert Camus.

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir: Qualsevol activista social.

No podries viure sense: esperança.

Encara tens pendent: publicar el llibre sobre el Parlament Ciutadà.

El cooperativisme és... la millor manera de viure

Itziar González Virós (Barcelona, 1967) és arquitecta, urbanista i activista social. Entre 2007 i 2009 va ser regidora de l'Ajuntament de Barcelona, càrrec del qual va dimitir després de denunciar un cas de corrupció. És fundadora del Parlament Ciutadà, experiència sobre la qual està acabant un llibre. En els últims anys ha encapçalat l'equip multidisciplinari que ha fet la proposta de reforma de la Rambla de Barcelona.

Josep Comajoan
@jcomajoan

66

«Hem de fomentar el compromís cultural amb les ciutats, i anar-les a visitar, no pas a consumir-les.»

El concepte de cooperació és molt present en tot el teu discurs referit a l'urbanisme, la ciutat, les relacions humanes...

Fa anys que la paraula «participació» em grinyola, ja que hi ha implícita una certa jerarquia, on algú convida a participar algú. I m'adono que en matèria d'urbanisme les administracions solen dur el lideratge de tot, i sí que obren en un moment donat els projectes a la gent, però només per avalar, per acompanyar... però no de forma substancial. Aleshores, després d'anys d'estar amb aquestes coses, vaig aprendre de la lliçó que ens ensenya el món cooperativista, i dic: també podem imaginar que fer ciutat, o fer un carrer, és reforçar la cooperació entre els diferents agents: veïns i veïnes, els tècnics de l'administració, els arquitectes que hem guanyat el concurs, i els polítics. O tots tenim un rol complementari, i ens reconeixem la mateixa importància, o no serà legítimament un procés radicalment democràtic.

I els poders polítics i econòmics ho entenen, tot això?

Els poders polítics i econòmics tenen en si mateix la dificultat d'entendre res perquè són poder. El poder seria com una geografia d'altiplà, que et fa pensar que és més important estar a dalt que a baix. Com un petit error de base. És una creença molt limitadora, pensar que podràs influir si estàs a dalt... quan el que estem veient és que quan estem a baix tenim una perspectiva diferent que es diu *empatia*. Potser no tenim tanta visió estratègica, però sentim i

empatitzem amb els altres. Aleshores es crea un camp de ressonància, que és la cooperació. El poder està sobrevalorat. Massa gent articula la seva vida en funció d'acumular poder i en canvi es menysté la força que tenim entre totes per canviar les coses.

Com es tradueix tot això en un espai tan íntim, tan privat, però alhora amb una dimensió tan pública, comunitària, com és l'habitatge? Com està veient els nous projectes d'habitatge cooperatiu que estan naixent a les ciutats?

Vaig tenir la sort de conèixer Jan Gudman-Hoyer, un dels pares del *cohousing* danès, i també vaig estar a Dinamarca, els anys noranta, on vaig conèixer projectes de *cohousing*. Que ara a Catalunya comencin a aparèixer, em sembla interessant. No em sembla tan interessant convertir-ho en una tecnologia que necessita mediadors. A mi això em preocupa, perquè tornarem a tenir un esquema de «ja t'ajudo jo a tenir habitatge cooperatiu», quan el que és realment transformador és que tothom se senti capacitat de fer-ho, i que no hi hagi només la fórmula de l'administració que dona un solar per cessió d'ús, etc.

És possible integrar turisme, comerç, etc. amb una estratègia amb visió d'economia social i solidària?

Si. De fet l'Ernest Cañada d'Alba Sud, que està col·laborant en el projecte de la Rambla, ha estat a Llatinoamèrica i hi ha vist diversos projectes turístics comunitaris. El que ens hauríem de plantejar és la paraula *turisme*, perquè

els viatgers han existit tota la vida. Si tornem a donar connotacions d'aprenentatge i de politització global al fet de viatjar i conèixer, si ho emmarquem dins l'empatia, pot ser interessant. Però la paraula devalua immensament el potencial constructiu del viatger. Per exemple, si ve un novayorquès a la Rambla i li donem un centre d'interpretació crítica del turisme a la Rambla mateix, i té una sèrie de dades i debats, i escolta, aquest novayorquès veurà que els problemes del turisme i la gentrificació de la seva ciutat també hi són a Barcelona, i sentirà una empatia amb el barceloní i començarà a anar als restaurants o cafeteries que fomenten més un tipus d'economia, o a fer un ús responsable dels mitjans de transport. Hem de fomentar el compromís cultural amb les ciutats, i anar-les a visitar, no pas a consumir-les. Això és possible, tot i que ningú ho planteja.

Fenòmens com els d'Amazon o Glovo quin paper juguen en tot aquest escenari?

Amazon i Glovo són la manera que ha trobat el sistema de privatitzar l'estructura de carrers. Tota la xarxa de distribució de carrers i places són els passadissos d'un gran magatzem logístic. Per tant, haurien de pagar la reurbanització, el manteniment... Hem parlat de taxa turística, ara hauríem de parlar de taxa logística. Amazon ens hauria d'estar pagant i restaurant quantitat de carrers. Això és una. L'altra és que a Ciutat Vella s'està produint un fenomen de *containerització*. El port ha crescut immensament, amb molta zona de magatzem, de contenidors, i els contenidors van pujant perquè els edificis de Ciutat Vella s'estan buidant, són opacs, no hi ha cap veí que obri la finestra, i dins hi canvia continuament la càrrega. A cada edifici que cau, i al seu interior ja només s'hi dona una funció econòmica, sigui vendre droga, prostitució o un Airbnb, com contenidors edificats, perdem control social. I aleshores tots els nostres carrers es converteixen en espai de venda, també de droga, de qualsevol cosa. El problema del turisme és que és la coartada per justificar un espai on no hi ha veïnat, no hi ha comerç, segueixi tenint sentit ciutadà, perquè segueix donant diners. El tema és a qui dona diners. I com que les persones que es mouen en aquests espais d'impunitat no viuen o no estan políticament vinculades a la ciutat, no reclamen als polítics. Per tant, hi ha bàsicament silenci, silenci, silenci... Una situació bastant dramàtica.

Itziar al terrat de casa seva, a Ciutat Vella de Barcelona.

Arribarem a temps de salvar la Rambla?

No gaire. La visió municipal d'intervenció a la Rambla està clara, el compromís està clar, l'equip que ho vam guanyar hem fet el treball, en cooperació, tenim la proposta, però els tempos administratius i polítics estan llastrant un procés que si l'haguéssim fet ràpid hauríem pogut evitar alguns desnonaments i controlar una mica la intervenció més mercantilista de la Rambla. Ara ens trobem amb aquesta paradoxa, que tenim el projecte fet, el 2021 començarem, però seran vuit anys d'obres, i les estratègies d'actuació culturals, econòmiques, socials, jo les veig ara una mica plantejades amb poca contundència, molt lentes. Que tindrem una reforma física, sí; que veurem la potència de les propostes que vam fer, no. Però espero que la mateixa societat les reivindiqui i les puguem tenir.

Es parla cada vegada més d'urbanisme feminista. O de donar una mirada no sé si feminista però sí femenina a l'urbanisme, a l'arquitectura. Com ho veus tu?

Per a mi urbanisme feminista és una reiteració. L'urbanisme com jo l'entenc preserva tots els valors que durant segles les dones hem defensat. Per a mi en l'urba-

“
«Per a mi,
urbanisme
feminista
és una
reiteració.»

nisme no s'haurien de reconèixer jerarquies. Per això parlo de planejament com a visió patriarcal i, en l'altre extrem, prefereixo parlar d'arquitectura social, com aquella que diu que no es tracta tant de fer carrers i edificis, sinó comunitat. Comunitats inclusives, obertes, cooperants. No em serveix fer un disseny de ciutat que generi guetos, o barris rics i pobres. A mi m'interessa una ciutat canviant, mixta. Jo parlaria més aviat d'urbanisme d'acompanyament.

En algun moment t'has definit com «una artesana de la transformació i de la re-volta». Uau!

Mira, estava *xula* aquell dia. M'agrada la definició que fa Sennett de l'artesà com aquella persona que té una tècnica i no pot fer-ho altrament, i que el que li dona plaer és fer-ho bé. No pas fer moltes coses. Com una resistència a la hiperproductivitat i l'hiperconsumisme. Jo soc una persona molt ràpida en les idees, però molt lenta en la realització. I mai he tingut una empresa per fer cooperació ciutadana, sempre he format a la gent del lloc. Sempre he anat sola com anaven els artesans medievals, amb les seves tècniques, i sabien com tallar la pedra i l'ensenyaven als treballadors d'allà. Aquest és el meu perfil. I la re-volta sí, travessa tot el meu discurs, a partir de la trobada gràfica que en català tenim la volta, i la re-volta és quan a dalt li posem una capa de compressió amb una xarxa. És a dir, reforçar una volta passa per igualar la clau de volta, els nervis i les petites peces que fan el reomplert. Per tant, la societat es reforçarà si reconeix que tots, tinguem el rol que tinguem, som necessaris.

Premis economia social

Els millors treballs de Fi de Grau,
Fi de Màster o Postgrau.

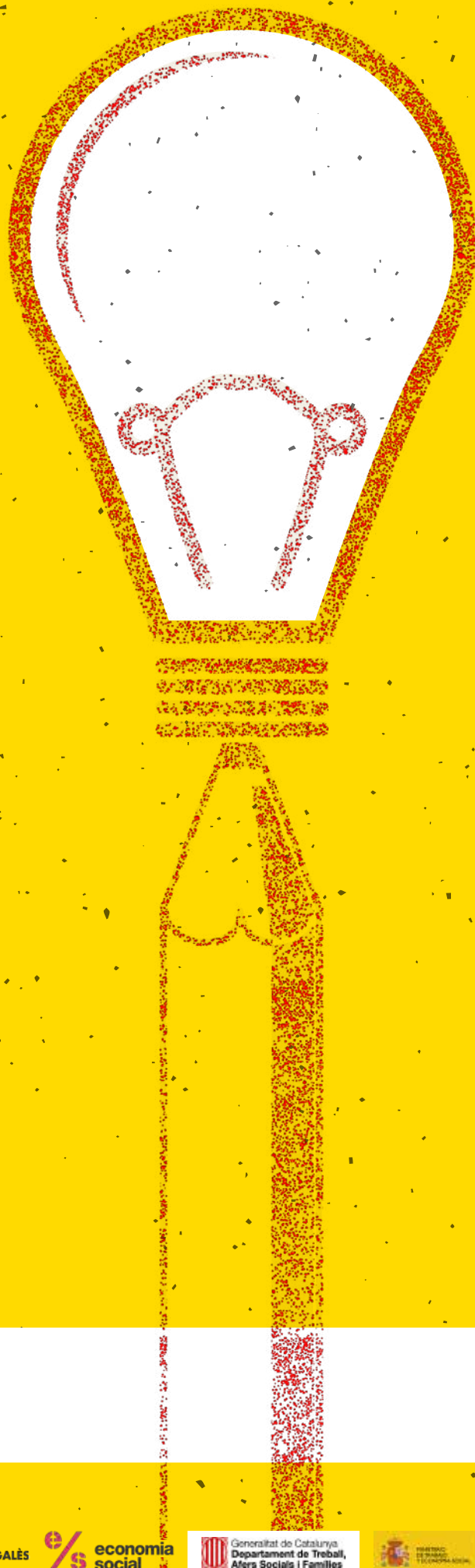
Pots guanyar fins a 1.250 €
(més 300 € en productes i
serveis del mercat social).

Fent el teu treball sobre una
temàtica vinculada a:

TERCER SECTOR
ECONOMIA SOCIAL
COOPERATIVES

Últim dia per presentar els treballs:
20 de setembre de 2020.

premis@rocagales.cat | www.aracoop.coop/premis

UNA ECONOMIA SOLIDÀRIA PER SORTIR DE LA CRISI

Jordi Garcia Jané
@adeucapitalisme

«Si busques resultats diferents, no facis sempre el mateix»

Albert Einstein

Es parla molt de les lliçons que hem d'extreure de la situació que estem vivint, i parlar-ne és imprescindible; però també hauríem de reflexionar sobre el que podem aprendre de com vam gestionar la crisi de 2008 per no ensopegar dos cops amb les mateixes pedres.

Per dir-ho ràpid, la crisi anterior es va saldar fent pagar els plats trencats a les classes populars amb polítiques austericides i accelerant l'escalfament global i la destrucció dels ecosistemes. Ni es va «refundar» cap capitalisme, ni es va canviar de model productiu, ni es van complir els acords pel clima, ben al contrari: va venir més desregulació, més poder per al capital financer i les grans corporacions, i també més emissions de CO₂, fins al punt que avui ja no parlem d'evitar el canvi climàtic sinó que ens donem per satisfets si en mitiguem els efectes.

Qui pagarà la factura?

Avui com ahir els enemics a què ens haurem d'enfrontar, ni que sigui per «mitigar» la gran crisi ecosocial que ja pica a la porta són dos: els rics i poderosos... i nosaltres mateixes.

Els rics i poderosos no es resignaran a perdre ni una engruna dels seus privilegis sense oposar-s'hi. Tan sols, davant de grans mobilitzacions socials que els asseynalin, acceptaran alguns sacrificis com a mal menor. Recordem que van caldre la crisi del 29, dues guerres mundials, la derrota del feixisme, la consolidació del bloc soviètic i l'avenç dels partits comunistes a l'Europa occidental, que a més havien contribuït a derrotar el feixisme i estaven armats, perquè els capitalistes, aterrits per si ho perdien tot, acceptessin renunciar a una part dels seus privilegis per poder crear l'estat del benestar.

Però no podem reduir la pobresa de la majoria, la que ja hi havia i la que vindrà, sense reduir alhora la riquesa d'una minoria. Ni podem transformar el model productiu per fer-lo ecològicament sostenible si no invertim milers de milions a investigar i implantar tecnologies netes, i a reconvertir uns sectors, tancar-ne uns altres i crear-ne de nous.

Qui pagarà la factura? Aquest és el tema, i no és casualitat que, de moment, d'això no se'n parli. Enmig de la fase aguda de la pandèmia, els polítics i els encara més poderosos que tenen al darrere deuen pensar que insinuar més retallades socials convertiria la situació en un polvorí social. Prefereixen esperar que es refredin els ànims per tornar a donar el xarop de sempre: estrènyer-nos «tots» el cinturó i tornar a la «normalitat» de la desigualtat social i el saqueig del planeta.

La transformació ecosocial que ens urgeix només es podrà finançar amb una profunda reforma fiscal que gravi les grans corporacions, les grans fortunes i la classe mitjana alta. Una reforma fiscal que, per ser efectiva, necessitarà acompanyar-se de lleis, més recursos d'inspecció i acords internacionals per impedir les pràctiques habituals de frau, evasió i elusió fiscals.

No podrem reduir la pobresa de la majoria sense reduir alhora la riquesa d'una minoria.

Queda, amb tot, un altre gran obstacle: nosaltres mateixes. Estarem disposades a mobilitzar-nos fins a forçar els governs a emprendre les transformacions imprescindibles —que són moltes i no es fan d'un dia per l'altre— per tal de canviar de rumb? Perquè les mobilitzacions que caldran, i que haurem de repensar per a una època de semiconfinament, no poden ser defensives i genèriques. No podem limitar-nos com fa deu anys a cridar «prou retallades», sinó que haurem d'exigir alt i clar la pujada dràstica dels impostos als rics i la reducció, també dràstica, de la despesa militar, com a mínim.

D'altra banda, a més de mobilitzar-nos, a què estem disposades les persones del Nord global a renunciar de la nostra vida diària avui per tal que d'aquí a uns anys les nostres filles i els nostres nets puguin viure en un planeta habitable? Em refereixo a renunciar en matèria d'alimentació, mobilitat, consum d'energia...

Un pacte econòmic per la vida

També l'economia social i solidària (ESS) ha de mirar enrere i comparar com estava el 2008 i com està ara. La conclusió és que, en aquests anys, s'ha enfortit clarament. Potser les estadístiques mostrin que el 2007 hi havia registrades més cooperatives que avui, per exemple, però tant se val; actualment són moltes més que abans les entitats (siguin cooperatives o no) que apliquen els valors cooperatius, que actuen amb voluntat de canvi social, que estan articulades econòmicament i políticament, que tenen consciència d'àmbit propi i de ser alternativa; aquestes entitats abasten quasi tots els àmbits de l'economia, aglutinen moltes més persones i gaudeixen d'un reconeixement molt superior al que tenien fa dotze anys.

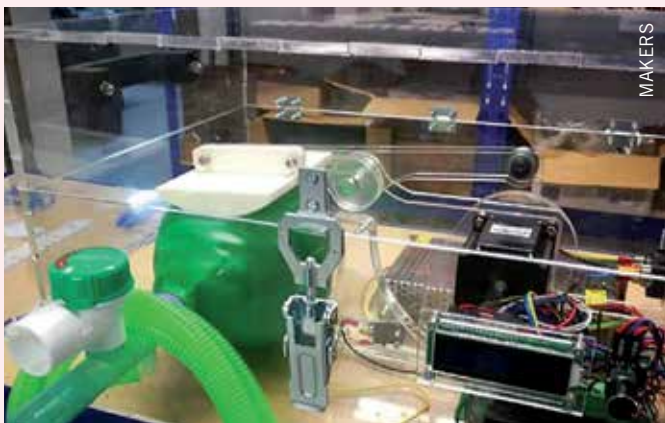
En conseqüència, l'ESS té avui més possibilitats de resistir la crisi que ve, però en consonància amb el seu pes i prestigi, també té més responsabilitat davant la ciutadania. Ja no es tracta tan sols de salvar les entitats de l'àmbit, aplicant mesures de solidaritat interna i suport mutu, i blindant la política pública de suport a l'ESS. Es tracta també d'esdevenir un actor sociopolític rellevant, tant en aquests mesos per impulsar iniciatives solidàries que facin front a l'emergència sanitària i humanitària com en els propers anys per sortir d'aquesta nova crisi econòmica i del sistema que les provoca.

Des de mitjans de març, les iniciatives solidàries de l'ESS són nombroses. A tall d'exemple, esmentem-ne algunes. La cooperativa **Drecera** estimula els adolescents perquè facin vídeos explicant com viuen el confinament. El **Sindicat Popular de Venedors Ambulants** ha obert un banc d'aliments. **Coronavirus Makers** fabrica eines per als centres sanitaris. **Suara** anima les entitats i persones a

compartir per les xarxes socials les accions solidàries amb l'etiqueta #JoSocSocial, per donar la veu a les professionals del Tercer Sector Social i als veïns i veïnes. **Àuria Cooperativa** fabrica gel hidroalcohòlic per a serveis essencials; de fet, és una de les vuit empreses, i l'única amb finalitat social i sense ànim de lucre, que l'Estat ha autoritzat a produir-ne. **Labcoop** assessora gratuïtament en línia per als projectes d'emprenedoria social que estan començant i en aquest mes de confinament ja ha acompanyat a distància cinc projectes i hi ha 168 persones i 14 projectes formant-se. **Coop57** aplica carències als préstecs, i els renegocia i amplia, si cal. **Fiare Banca Ètica** també concedeix carències, ofereix a pimes i autònoms finançament amb la garantia pública de l'Institut de Crèdit Oficial i ha obert una línia d'aval, juntament amb el Fons Europeu d'Inversions, per finançar amb impacte positiu operacions de fins a deu anys. **Som Energia** fa recomanacions d'estalvi energètic per al confinament. Etc. Etc.

Menció a part mereixen les iniciatives col·lectives de suport mutu com el llançament del Fons Cooperatiu per l'Emergència Social i Sanitària (ca.goteo.org), un fons de contingència impulsat per 17 entitats de l'ESS, entre elles la **Fundació Roca Galès**, per donar suport, mitjançant un *crowdfunding* amb **Goteo**, a 26 iniciatives d'ESS que han reorientat la seva activitat quotidiana per respondre a l'emergència social i sanitària.

Així mateix, la **XES** i moltes entitats de l'ESS catalana, juntament amb altres col·lectius socials del país i entitats d'altres pobles de l'Estat espanyol, han signat l'anomenat Pla de Xoc Social (plandechoquesocial.org), un document per reivindicar que el govern espanyol prengui mesures immediates en matèria de sanitat,

Fabricació de respiradors amb impressió 3D de Coronavirus Makers.

Àuria Cooperativa fabrica gel hidroalcohòlic per a serveis essencials.

Coop57 ha obert una línia de finançament per al cooperativisme afectat per la covid-19.

El Fons Cooperatiu per l'Emergència Social i Sanitària és un fons de contingència, mitjançant Goteo i impulsat per 17 entitats, que té com a objectiu donar suport a iniciatives que estan articulant una resposta a l'emergència social i sanitària.

Repartiment d'aliments recollits pel banc d'aliments del Sindicat Popular de Venedors Ambulants.

habitatge, violència masclista, treball, etc., per tal que aquesta crisi no la paguin les de sempre.

Però, ahora, el moviment català d'ESS —la Xarxa d'Economia Solidària, la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, l'Associació Economia Social Catalunya...— hauria d'anar treballant en un programa de transformació més encairat al mitjà termini. La proposta d'un nou pacte per construir una economia per la vida, l'anomenat Pacte Català per la Salut Col·lectiva, la Democràcia Econòmica i la Justícia Socioambiental¹, que fa Ivan Miró, constitueix un punt de partida immillorable. Aquest pacte hauria d'incloure mesures com la renda bàsica; la redistribució del treball productiu reduint la jornada laboral; el desenvolupament dels serveis públics; la creació d'una banca pública catalana d'inversió per al desenvolupament social i la transició ecològica; una nova fiscalitat, redistributiva i ecològica; la democratització de les cures; la derogació de la llei de racionalització i sostenibilitat de l'administració local (LRSAL); l'augment dels graus de sobirania alimentària, energètica i financeromonetària del país; la planificació democràtica dels sectors estratègics, i el suport decidit a l'economia social i solidària (ESS), entre altres mesures.²

Es tractaria que el moviment d'ESS traslladés una proposta de reflexió i acció per a la transformació ecosocial a altres col·lectius emancipadors (feministes, ecologistes, independentistes d'esqueres, llibertaris, veïnals, antiracistes, sin-

dicats...) per forçar un pacte com el proposat per Miró entre el sector públic, el sector privat d'utilitat i responsabilitat social, l'economia social i solidària i les organitzacions populars, veïnals i comunitàries del país.

L'economia social i solidària ha d'esdevenir un actor sociopolític rellevant per sortir d'aquesta nova crisi i del sistema que les provoca.

Els moviments d'economia solidària italiana o francès estan impulsant iniciatives similars. La **Rete Italiana per l'Economia Solidale** (RIES), mentre manté vius els grups de consum agroecològic GAS (Gruppi di Acquisto Solidale), fins i tot durant el confinament, crida a obrir un debat públic sobre els efectes de les periòdiques crisis econòmiques, agrícoles, alimentàries i ambientals, i demana un canvi radical de l'estil de vida i les prioritats personals que s'inspi en els valors de l'economia solidària. A França, **Le Labo de l'économie sociale et solidaire**

culpa la globalització dominada pel mercat d'haver-nos dut a una triple crisi de relacions (entre la humanitat i la biosfera, entre les persones i entre les societats) i impulsa amb altres organitzacions socials el manifest «Pour en finir avec l'impuissance, développons ensemble une fabrique des transitions territoriales», per iniciar la transformació ecosocial des de les regions i ciutats del país.

Dotze anys després de l'esclat de la bombolla immobiliària que va donar lloc a la crisi del període 2008-2014, no podem repetir la història. No podem perquè, avui com abans, no seria just. No podem perquè plou sobre mullat i la misèria social que s'acosta provocarà més patiment quan encara no ens hem guarit de la recessió anterior. I no podem perquè la degradació ecològica és tan enorme que potser ja no ens queden dècades, sinó anys, per reconvertir i contreure el nostre model de producció i consum, abans no col·lapsem com a espècie. L'economia social i solidària pot i ha de ser un motor de les mobilitzacions i les transformacions per a un canvi social. Ja no podem esperar més.

Notes

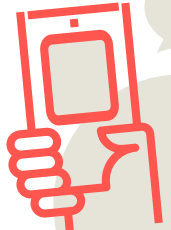
1: «Una Economia per la Vida. De la Covid-19 a un Nou Model Econòmic Plural, democràtic, relocalitzat i ecològic per Catalunya», Ivan Miró. <https://nexe.coop/reflexions-cooperatives/una-economia-la-vida>, nexe.coop, FCTC.

2: Podeu trobar una primera bateria de propostes a «De la pandèmia a la transició ecosocial», Jordi Garcia, nexe.coop, FCTC.

Acorralem el virus! Aturem l'epidèmia!

Si tens algun símptoma,
ets un cas possible de COVID-19.

AÏLLA'T
dels de casa

AVISA les persones
amb qui has estat
en contacte perquè
també s'aïllin

NO SURTIS de casa
(ni a comprar, ni a passejar
la mascota, etc.)

Síntomes habituals

Febre

Tos
seca

Sensació de
falta d'aire

Malestar
general

Síntomes en alguns casos

Pèrdua
del gust

Mal
de cap

Fatiga

Mal
de coll

Dolor
muscular

Vòmits
i diarrea

Fes el seguiment dels
teus símptomes a través
de l'app **STOP COVID19 CAT**,
dos cops al dia durant 14 dies.

► / Descarrega't l'aplicació
STOP COVID19 CAT

► / Accedeix a aquest enllaç
covid19xat.catsalut.cat

Els casos de COVID-19 i les persones que hi han estat en contacte
poden generar nous casos. **Fins i tot les persones sense símptomes
o amb símptomes lleus poden transmetre el virus.**

Per a més informació, consulta canalsalut.gencat.cat/coronavirus

LES DONES SENSE LLAR, un exemple més de l'exclusió del sexe femení a la societat actual

Pere Santamaria Verdú

Educador Social

Guanyador del 2n Premi al Millor Treball de Fi de Grau

Premis Economia Social 2019 – Projecte Aracoop

Sembla que, d'uns anys ençà, la ciutadania i el món globalitzat sent (que no és el mateix que escolta) cada cop més crides cap al necessari reconeixement, i la reivindicació, de la figura femenina en els diferents àmbits socials i econòmics que conformen la nostra societat, ja sigui en l'anomenada del primer món com també en algun dels altres mons i models de societat que hi ha.

Aquestes veus, indignades, interrogants, alçades i decidides, discuteixen i destapen l'estructura del model de societat imperant i alhora argumenten que cal redefinir i repensar els

rols, les dinàmiques socials i els espais que se suposa que tota persona ha d'assumir i als quals hauria de poder accedir (la qual cosa no significa que ho pugui fer). De mica en mica, s'escolten veus (no sense el corresponent esforç per fer-se sentir) que defensen la necessitat d'iniciar un exercici col·lectiu, d'anàlisi crítica i de repensament socioeconòmic que permeti la necessària comprensió de totes les capes que conformen aquest model de societat, i això implica reconèixer que hi ha un espai on cal posar llum, perquè es parli dels que se situen als marges.

I és que només des d'aquest posicionament és possible actuar amb veritable justícia i igualtat, reconeixent no només les diferències existents entre els individus, sinó entre el sexe masculí i femení, i també acostant-se a les particularitats que hi ha darrere de cada realitat, darrere de cadascú.

Dins l'escala, piràmide o diguem-ne camí costerut que és l'exercici de la ciutadania, hi ha un graó inferior, una escletxa o un punt llunyà on trobem a totes aquelles persones que queden en situació de desavantatge o exclusió social, i aquesta diferència és encara molt més evident quan es dona entre sexes que, aparentment i a ulls de la resta (de la societat), es troben en idèntica situació... Ser una dona i estar situada als marges de l'exclusió o trobar-se traspassant els límits acceptats i normalitzats per la societat és malauradament també un factor que agreuja la realitat de la persona.

Això es fa evident quan la dona accedeix o intenta demanar orientació als diferents recursos que poden existir al seu abast. És quan s'hi acosta, quan fa demanda d'ajuda o suport, que comprova que aquesta esperable diferenciació i reconeixement de la particular realitat i necessitat femenina respecte a la masculina no està prevista ni degudament en pràctica en molts dels recursos d'assistència, serveis d'acompanyament

ALEXAS_FOTOS

Lola no estás sola és un projecte feminista d'acció comunitària i empoderament per les dones sense llar.

ni en l'acollida que espais i equipaments públics, o gestionats per entitats privades ofereixen. No vull dir que aquest exercici i disseny de serveis o recursos es faci de forma conscient, sinó que és conseqüència (o víctima) del model de societat imperant i la seva mirada envers cap a totes i cadascuna de les realitats que la conformen que possibiliten l'existència d'una doble escala cap a la figura de la dona, i és fruit d'aquesta imposició de la mirada patriarcal en la comprensió i l'anàlisi de les particularitats de cada persona que s'articulen les eines i els mecanismes de concepció i la mirada general de la nostra societat.

I és aquest prisma des d'on parteix l'anàlisi i la comprensió del fenomen (fet de forma més o menys conscient) i, per tant, des d'aquest punt és on parteixen totes i cadascuna de les opinions i els posicionaments que hi ha cap als diferents processos d'exclusió presents a casa nostra, així com de les moltes realitats des d'on es fa present la fragilitat social que cohabita de manera opaca moltes vegades, amb un model establert no se sap ben bé per qui, però davant el qual totes i tots acabem responant i legitimant en major o menor mesura.

Un clar exemple el podem trobar si ens fixem en clau femenina en tot el que suposa per a la persona en risc o situació d'exclusió social veure's protagonista d'un fenomen que malauradament (i jo afegeixo per vergonya de tothom) és ben present a casa nostra: **el sensellarisme**.

Existeix en la nostra societat una **mirada masculinitzada** de la qual sorgeix una visió homogeneïtzadora que domina la nostra societat en totes i cadascuna de les decisions i actuacions posades en marxa i, per tant, aquest prisma és present també en tot exercici analític i tota voluntat de comprensió d'aquesta realitat i, consegüentment, la que guia tota voluntat de transformació i actuació davant determinades realitats i les necessitats que comporten per a aquelles persones que, situades als marges o extrems de la nostra societat (o directament fora d'ells) en queden excloses. En conseqüència, és des

d'aquesta mirada que es disposa tota «reacció» o resposta que l'anomenada societat «normalitzada» (la que es troba dins dels marges socials establerts) executa i «ofereix» davant les moltes situacions de fragilitat social existents —encara que semblin invisibles per a la majoria— dins l'ideari social imperant.

És aquesta mirada masculinitzada, doncs, la que actua de forma generalitzada davant les realitats de les dones i les seves particularitats, també quan es troben dins l'esclatxa de la fragilitat social. Aquest fet comporta que les dones amb problemes d'accés a una llar, a un entorn de seguretat i que es presenten amb aquesta necessitat davant d'un servei o recurs assistencial dels molts que hi ha no trobin espais de reconeixement, de confort i tranquil·litat on poder rebre tant l'atenció a les seves necessitats més bàsiques, com una resposta tan personalitzada com sigui possible a la seva situació.

Això comporta que les dones siguin doblement o triplement víctimes de la situació en què es troben. Per què? Pel fet de ser dones i patir la mirada masculina, també en la seva particular realitat; no tenir una llar o accés a un espai de seguretat, i, malauradament, haver de sumar-hi experiències o episodis anomenats **successos vitals estressants**. Són les altres conseqüències del sensellarisme per a la dona: traumes, malalties i afectacions psicològiques derivades de la mateixa situació, així com per veure's víctimes de situacions d'abusos i violència masclista.

Què fer? Com actuar?

Les dones com a tals, si bé viuen processos similars i compartits amb els homes en situació d'exclusió residencial, sensellarisme o manca de seguretat, transcorren i viuen aquestes situacions de forma diferent, i aquest hauria de ser el punt de partida per a qualsevol voluntat d'actuació que es vulgui transformar en un recurs o servei.

L'establiment d'espais exclusivament per a dones en els diferents llocs d'atenció i suport a les persones sense llar, si bé és present, en molts casos no deixa de ser-ho en circumstàncies molt pri-

Segons un estudi de la Universitat de Barcelona, 80 de les 116 dones que vivien al carrer a Barcelona el 2018 havien patit violència masclista.

ASSIS C.A.

El rober del Centre Assís ha seguit funcionant durant l'estat d'alarma.

màries o amb poc marge, les quals es tradueixen en una oferta limitada on les dones troben zones de dutxes, espais de vestuaris diferenciats dels dels homes o accés a servei de rober sense poca intimitat... Cal anar més enllà.

Per començar, cal oferir espais on puguin descansar sense patir per la seva seguretat, perquè haver de mantenir un ull obert per dormir o no sentir-se segura en els dormitoris d'albergs, en cases d'acollida o en altres espais dels mateixos recursos, per a elles no és ni un espai de descans ni de seguretat, per més accés que es tingui a un llit i alhora es pugui estar aixoplugada i lluny del carrer. Repetir situacions que ja viu al carrer, o no trobar acollida i resposta a les seves necessitats, les allunya en molts casos no solament del fet de tornar a un determinat recurs, sinó de cercar-ne un altre d'alternatiu o de decidir-se (amb el que costa) a demanar ajuda a altres professionals o entitats.

Caldria treballar en la línia de rebre-les i acollir-les de manera sensible i adequada a la seva particularitat, sabent i tenint present que es troben al davant d'una persona que ha decidit fer un pas que la fa reconèixer la seva situació de fragilitat (amb el corresponent xoc psicològic) i prendre la difícil decisió de demanar ajuda o acostar-se a un recurs (fet que és un exemple d'una altra diferència de les dones respecte als homes en aquesta realitat). Un cop entri per la porta, cal que l'atenció que se'ls ofereixi tant

ASSIS C.A.

Assis Centre d'Acollida ha repartit 600 kits d'emergència per a persones sense llar durant el confinament, 100 d'ells amb productes d'higiene femenina.

per part dels professionals com dels voluntaris que les acullen en aquests espais i recursos siguin adequades i estiguin, per tant, pensats també en clau femenina.

I és que el trànsit de la dona per l'escletxa de fragilitat social (que no implica un avançament ni un progrés com si d'un trajecte de carretera es tractés) requereix una comprensió de les necessitats i el reconeixement de les seves possibles demandes: espais d'intimitat on mantenir cura de la seva salut (física i mental), així com d'higiene personal, tenir accés a assessorament jurídic i legal així com suport psicològic, que es puguin establir lligams i relacions de confiança amb els professionals per poder treballar cas per cas les necessitats de cada dona, oferir un possible itinerari tan personalitzat com sigui possible a la seva situació, etc.

El canvi de paradigma

Per sort, existeixen entitats i associacions que han apostat ja per models diferenciats dels establerts de forma generalitzada, unes incorporant aquesta mirada feminitzada a la seva oferta i projectes d'actuació davant aquesta problemàtica (com l'entitat **Assís centre d'acollida**) i d'altres que neixen de la voluntat d'esdevenir una resposta adequada davant aquest buit existent (**Associació Lola no estás sola**), totes convençudes de posicionar-se en aquest espai buit de la nostra societat (i la seva, la de les persones que hi ha en aquesta realitat).

Assís centre d'acollida, a més d'incorporar moltes de les mesures comentades en aquest article i afegir-ne d'altres, ha engegat diferents campanyes per donar veu a la realitat de les dones en situació de sense llar. Actualment, té en marxa l'anomenada #capdonasensellar mitjançant la qual es persegueix obtenir els recursos necessaris per posar en funcionament una llar d'atenció i acollida per a les dones en situació de sensellarisme.

www.assis.cat

Lola no estás sola ofereix un espai (anomenat «el lokal de lola»), així com l'accés a pisos gestionats per l'entitat, exclusivament per a dones al districte de Nou barris, des del qual oferir acollida i acompanyament en primer terme i, a continuació, mirar d'establir un procés de construcció personal amb les dones mitjançant el qual afavorir la seva reconstrucció personal i social per tal de deixar enrere la seva situació de fragilitat i risc social.

lolanostassola.org

Aquestes i altres propostes són clars exemples que la nostra societat no solament ha de canviar la seva concepció i resposta davant de determinades realitats existents, sinó que és possible realitzar aquests canvis i realitzar-los de forma efectiva i propera a les necessitats de cadascuna de les persones que hi ha, malauradament encara, en l'escletxa de l'exclusió social.

Hipercapitalisme digital

Josep Busquets

Rocaguinarda, cooperativa cultural

@rocaguinarda_

Aquesta ressenya va ser escrita just abans de l'emergència sanitària per la covid-19, però considerem que continua essent més vigent que mai, malgrat que no en fa referència.

Albino Prada, amb «**Crítica del hiper-capitalismo digital**», obre de bat a bat i de forma molt didàctica el significat profund de la mutació que avui la societat mundial viu i accepta acríticament. S'hi llança buscant les causes que ho fan possible, sobretot un viure desasossegat que porta a uns canvis que, de manera passiva i apassionada alhora, s'accepten com a avenços de la societat del segle XXI. Qualsevol proposta de canvi social, diu, sobre assumptes substantius passen a ser desqualificats com a antisistema.

Què ens ha portat aquí, quins factors hi han intervingut, com es mou l'economia globalitzada en l'era digital? El consum que per si sol és un món. Ens parla de multituds «turbo» com a consumidors solitaris. El treball precari ara, i en endavant què se n'espera? Esperar és un dir, perquè és exasperant!

«Un món global que s'està igualant a la baixa. Que se'ns ofereix des de l'híper *low cost* per un precariat creixent, alimentant gegants financers-comercials (Amazon, Alibaba...). I segueix: «Treballadors en extinció perquè tots som clients en un món en què, en nom de la llibertat dels consumidors, soscava la producció nacional...». Acabarem veient als nostres carrers només bars, perruqueries, hotels, allotjaments, ocis... com a supervivents físics d'aquest turboconsumisme *on-line*.

«Un país hauria de poder triar cap a on es dirigeix, si canviem de model o ens deixem arrossegar per un altre. I en això, sens dubte, cadascú de nosaltres té la seva responsabilitat en com usem o no el *turbo low cost* en els nostres viatges, ocis i altres».

Tot sembla que la dinàmica impetuosa actual ens porta a unes profunditats inèdites cap al cim de la societat 4.0! 4.0 és considerada la quarta revolució industrial, amb una digitalització i interconnexió de les activitats productives i socials, en l'onada actual accelerada, basada en una combinació d'intel·ligència artificial i robòtica de les TIC que amb la ja prolongada onada d'automatització deixa entreveure un món canviant que afecta la producció i, per tant, el treball, tot fent camí cap a la revolució 5.0. Tot això l'autor ho va exposant de manera molt entenedora.

Parla del paper de Davos en la conducció de les grans línies estratègiques que s'hi couen, a través de les elits, així com de l'enorme poder de les megacorporacions. Davant de tot plegat, diu i repeteix incansablement, el paper d'acceptació passiva d'una societat globalitzada que s'ho mira com si estigués cavalcant damunt d'un elefant. No és que se n'estranyi, sinó que, entenen-ho, pretén amb aquesta crítica remoure la consciència i l'ètica de tot ciutadà. El tema central és qui condu-

eix aquesta dinàmica embogida i a qui serveix.

Parla del dúmping fiscal, ambiental i laboral en el que anomena Ximèrica, una particular economia global que, a un costat i altre del Pacífic, integra la Xina, els EUA o Mèxic, en una àrea que ha dissolt les fronteres, sobretot per a capitals o mercaderies. Un nou ordre mundial, sota el domini de l'economia digitalitzada d'inversors financers, amb regulacions nacionals que inexorablement es van igualant a la baixa. Això com a mostra. Una societat que exclou del control públic importants àmbits en què es prenen decisions crucials.

Entra en els «tecnopolitas» i la intel·ligència artificial per centrar-ho en el «principi de precaució», i diu: «Es tracta d'un principi clar: no encenguis res que no estiguis completament segur de poder-lo apagar. Un criteri basat en la nostra confessió d'ignorants: triar entre prudència o temeritat». Vol dir que els alts riscos dels nous avenços científics biològics i cibernètics han de ser una preocupació real, a la qual reclama la responsabilitat i el control màxim, adient, amb l'esglaó qualificat i oblidat de la democràcia ben entesa que, per desconegut i enfosquit, ens crea una lògica desconfiança.

La necessitat de formar individus adaptats a la lògica del mercat hi té un espai, o sigui, cal conformar el subjecte neoliberal. Es tracta que tots els dominis de la vida personal, més enllà de l'àmbit laboral, tot estigui impregnat del *desideratum* de l'èxit, l'elecció permanent, la rivalitat, el guany. És obvi que aquesta gimnàstica de rivalitat dilueix la solidaritat i l'allunya de l'horitzó mental. Ara el referent és l'esportista que lluita i venç en un combat perpetu i desprietat. El mercat total per a una «societat de

mercant», on tot, tot, es compra i es ven. Que no és el mateix que una societat amb mercat.

En aquest moment podem pensar: i el paper de l'estat? «Sí, un estat mínim per a unes coses, però incommensurablement vampiritzat per a d'altres. L'estat neoliberal no serà només guardià o constructor de mercat, sinó que acabarà sotmès en la seva pròpia acció donant forma al mateix mercat, i el cercle es tanca. La novetat d'aquest neoliberalisme és pensar l'ordre del mercat, i és aquí on es fa imprescindible el dirigisme de l'estat: per assegurar la victòria dels més aptes en la competició, ja que la competència només pot establir-se sota la ingerència de l'estat. En lloc de centrar el paper de l'estat en una distribució equitativa, centra la seva contribució en la llibertat del mercat a escala mundial. Això explica altres coses: reducció de despesa pública i programes socials. L'abducció o el bandejament de l'estat social, diu, en l'estat neoliberal és ben evident.

Continua amb el tema de la competitivitat afirmant: «Les resistències contra la racionalitat neoliberal donen pistes per construir un subjecte que ens n'alliberi. Tenen en comú la negativa de conduir-se com a empresa un mateix i la negativa de conduir-se envers els altres d'acord amb la llei de la competència, la negativa d'embolicar-se en la carrera del rendiment». I passa a establir amb els altres relacions de cooperació, de posada en comú, de compartir. Opcions gens fàcils d'assumir col·lectivament, però que serien l'única manera d'evitar recurrents i dramàtics col·lapses socials o ambientals, i així esquivar falses sortides autoritàries, irracionalistes i fanàtiques. Els nous Auschwitz a què ens pot conduir un món hipertecnològic digital són ben reals.

D'altra banda, planteja la ultracompetició com una malaltia que ha estat inculcada en la nostra societat de la mà d'un sistema que li és essencial. L'esport n'és un exemple ben viu i l'entreteniment; ben poc ens hi atensem per veure i entendre en ell una crossa del sistema i que passa amb vaselina. Sens dubte, ho són uns valors que impulsen i mantenen viva la llei del més fort. El tema no és gens banal, perquè en ell rau el canvi, si el que volem és una societat adaptada als reptes ja expressats.

La segona part introdueix les conseqüències d'un món accelerat, amb les característiques que s'han dibuixat. El vertiginós desenvolupament de les TIC en les darreres dècades ha possibilitat una gegantina digitalització en els més variats processos productius, financers, comercials, d'oci i d'entreteniment. Desgrana els efectes sobre l'ocupació, i diu: «El capital assoleix volums creixents de riqueses consumint cada vegada menys treball, distribuint cada vegada menys salaris i pagant cada vegada menys impostos». Pel que fa als efectes sobre les activitats i a altres efectes econòmics, aquests desembocaran «en un món empresarial en mans d'un capital ultrafinancer creixent i impacient». Una tendència inquietant és no poder descartar que arribi a ser encara més al llarg del segle XXI; aconseguiríem nivells de desigualtat desconeguts en el passat.

La darrera part són les propostes. Lògicament és la part més estimulante i paga la pena. Després d'un recorregut viu des de l'anàlisi i el coneixement minuciosos que l'autor té del tema, ho deixo aquí. Si fins aquí m'heu seguit amb una lectura atenta, penso que us ha d'haver suscitat prou interès per llegir el llibre. Acabo i ho faig amb tota la intencionalitat. Llegiu-lo, m'ho agraireu.

PRADA BLANCO, Albino
Crítica del hipercapitalismo digital
Madrid: Libros De La Catarata, 2019
ISBN: 9788490976579
141 pàg.
14 x 22 cm

Aquest llibre el trobareu
a la llibreria cooperativa
Rocaguinarda

Assegurem compromís

Descobreix les assegurances
ètiques i solidàries

Amb Arc Cooperativa pots fer un consum responsable
tot impulsant el mercat social

www.arc.coop

Microfinances
Agricultura Sostenible
Renovables

Finances Ètiques
cooperatives
per al Sud Global

www.oikocredit.cat

934416306   @OikocreditCat

Som representativitat —

→ **Participació**

Visibilitat —

→ **Enfortiment i creació**

Sectors —

→ **Territori**

Economies feministes —

**Cooperatives
de Treball**

Federació de Cooperatives
de Treball de Catalunya
Premià 15, 1ª planta. 08014 Barcelona
Tel: 93 318 81 62 · Fax: 93 302 18 85

cooperativest treball.coop

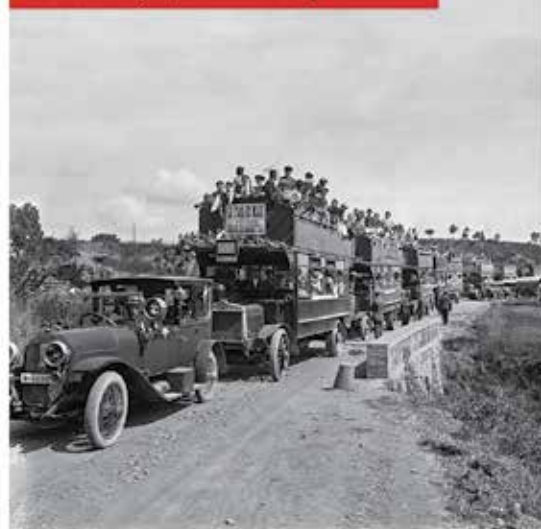
PROMOCIÓ 2020

Per a una subscripció a la revista Cooperació Catalana (30€).
Obsequi d'un exemplar del llibre **Catalunya, Terra Cooperativa**.

Subscripció: <http://www.rocagales.cat/publicacions/cooperacio-catalana/>

 www.rocagales.cat co@rocagales.cat 932 154 870

Catalunya, terra cooperativa

LA CULTURA COOPERATIVA ÉS MÉS QUE UN ELEMENT VERTEBRADOR

Mar Masip

Centre de Documentació

@rocagales

En el número 95 de la revista REVESCO sota el títol ***La cultura como mecanismo de gobierno y control en las organizaciones cooperativas*** s'analitza si existeixen diverses cultures dins del cooperativisme segons el sector, estudiant les seves particularitats i característiques organitzatives.

S'ha de tenir en compte que el concepte cultura no té una definició clara i plenament acceptada per tothom; es tracta d'una noció abstracta, volàtil, la qual varia segons la ideologia o perspectiva de qui la defineix. En aquest cas, les autores parteixen de la tesi que les cooperatives i la seva organització interna i funcionament tenen suficients trets diferenciadors i particulars per a considerar que existeix una cultura pròpia. Per justificar aquesta afirmació parteixen de la definició que la cultura és el conjunt de normes socials, valors, principis i conductes particulars d'un col·lectiu i que, per tant, la cultura empresarial és una eina homogeneïtzadora o tal com ho cataloguen: un sistema de control. Es podria afirmar que a l'utilitzar aquesta definició de cultura els autors limiten molt

la transcendència de la cultura cooperativa; en canvi, si se la considera com un conjunt de costums, normes o procediments que expressen de forma fàctica les idees d'un col·lectiu; és a dir, totes aquelles accions dutes a terme per un col·lectiu que les dota d'un significat i simbolisme, que serveixen per expressar la seva forma d'entendre el món; es podria entendre millor el que representa la cultura cooperativa més enllà d'un element aglutinador. Tal com es remarca a la **revista Germinal, al número del novembre de 1925**, la cultura cooperativa és la difusió d'una proposta de mínims que assenta les bases de les pretensions del cooperativisme, que cal seguir per a qui pretengui l'emancipació social, és a dir, l'autogestió popular. I és que s'ha de tenir en compte que, a l'hora de parlar de la cultura cooperativa, si bé és important considerar-la com un element vertebrador, també és important remarcar quina és la seva intencionalitat, què vol expressar, i com, a través dels símbols i significats que representen les seves accions, tant en les mateixes empreses cooperatives, com en la societat.

Germinal, boletín portavoz de la cooperativa La Dignidad, 25 de noviembre de 1925, nº 19, pp. 4-5.

HERNÁNDEZ, M. J.; RUIZ, C.; GARCÍA, E. (2008) «La cultura como mecanismo de gobierno y control en las organizaciones cooperativas» a REVESCO, nº 95.

QUI ENS HAVIA DE DIR

**QUE SOM CAPAÇOS DE FER
EL QUE NO ENS IMAGINÀVEM**

#EnsEnSortirem

140.000 professionals lluitant contra el coronavirus,
per preservar la salut de les persones.

#JoActuo

/Salut

Generalitat
de Catalunya

7,5

Milions
de futurs